

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Muu järjestö tai yhdistys

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Mielenterveysomaisten keskusliitto - FinFami ry kannattaa esityksen tavoitteita, jotka koskevat koko sosiaalihuollon kehittämistä ja palvelurakenteen selkeyttämistä. Kokonaisuutta tarkastellessa onko riskinä, että ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen toimet jäävät liian yleisluontoisiksi ilman riittävää velvoittavuutta ja resursseja.

Mielenterveysomaisten näkökulmasta esitystä on kuitenkin arvioitava myös niiden ihmisten kannalta, joilla on paljon tuen tarpeita ja heikentynyt toimintakyky. On olemassa riski, että palveluihin hakeutuminen jää liiallisesti yksilön tai hänen omaistensa oman aktiivisuuden varaan. Sosiaalihuollon palvelut ovat kuitenkin keskeinen osa arjesta selviytymisen, osallisuuden ja toimintakyvyn turvaamista. Mielenterveysomaisten näkökulmasta toimivat palvelut ja niiden jatkuvuus vähentää perheille suunnattua kuormaa.

Vaikka sosiaalihuoltolaki velvoittaa huomioimaan myös omaisten tuen tarpeen, käytännöt vaihtelevat paljon ja omaiset jäävät usein ilman riittävää tietoa, tukea ja yhteistyötä ammattilaisten kanssa. Vastuu arjen tuesta siirtyy helposti perheelle, ja apua saadaan usein vasta tilanteen vaikeuduttua. Tämä kuormittaa erityisesti mielenterveyshaasteita kokevien henkilöiden omaisia ja voi lisätä koko perheen kriisiytymisen riskiä.

Lasten kohdalla on tärkeää tarjota palveluja, jotka huomioivat koko perheen tilanteen. Kasvatus – ja perheneuvonnalla on tavoitettu lapsiperheet, joka on mahdollistanut yksilöllisen tuen lisäksi perheen ja yhteisön tuen. Perheen tilannetta on tarkasteltu kokonaisvaltaisesti ja moniammatillisesti. Näiden palveluiden puuttuminen heikentää perheille suunnattua tukea. Kun tukea ei ole saatavilla riittävän varhaisessa vaiheessa, lasten ja perheiden tilanteet voivat vaikeutua ja avun tarve kasvaa entisestään.

Onko arvioitu muutosten vaikutuksia, kun palvelujen sisältöä samanaikaisesti väljennetään, kirjaamisvelvoitteita kevennetään, asiakasmaksuja korotetaan ja vastuu palvelujen yhteensovittamisesta siirtyy entistä suuremmassa määrin asiakkaalle tai omaisille. Muutosten kokonaisvaikutukset voivat muodostaa merkittävän ja kasautuvan kuormituksen erityisesti omaisille, jotka jo nykytilanteessa vastaavat huomattavasta määrästä näkymätöntä hoivaa.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida omaisten jaksamiseen kohdistuvat vaikutukset, näkymättömän hoivan laajuus, asiakkaiden oikeusturvan toteutuminen sekä alueellisen yhdenvertaisuuden varmistaminen.

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

-

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

-

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

-

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

-

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

-

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

-

Perustelut tiiviisti?

-

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työkäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

-

9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4) Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

-

Perustelut tiiviisti?

-

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

-

Perustelut tiiviisti?

-

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

-

Perustelut tiiviisti?

-

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

-

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

-

Perustelut tiiviisti?

-

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

-

Perustelut tiiviisti?

-

Puranen Tiina
Mielenterveysomaisten keskusliitto – FinFami